

Briselē, 24.5.2023.
COM(2023) 624 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

**par Slovēnijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes
atzinumu par Slovēnijas 2023. gada stabilitātes programmu**

{SWD(2023) 624 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Slovēnijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas 2023. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241², ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot ES finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm tas sekmē ekonomikas un sociālo atveseļošanu un ilgtspējīgu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju ES un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no Atveseļošanas un noturības mehānisma.
- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu³, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja pētījumā izvirzītās prioritātes saistībā ar konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22.

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

³ COM(2022) 780 final.

novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā nenorādīja Slovēniju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī atzinumu par Slovēnijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kuru Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2023. gada 13. martā.

- (3) Lai gan ES valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā ES nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, ES ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomisko stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība pievērsta arī ES konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.
- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "*Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam*"⁴, kura mērķis ir uzlabot ES neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Plāns papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Plāna mērķis ir veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu ES ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Eiropas vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, kā arī nodrošināt piekļuvi attiecīgajām kritiski svarīgajām izejvielām, tostarp diversificējot piegādes avotus, pienācīgi ekspluatējot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Plāns balstās uz šādiem četriem pīlāriem: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, paātrināta piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā arī ar paziņojumu "*ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada*"⁵, kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.
- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi arī attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās *REPowerEU* regulas⁶ mērķis ir ātri izbeigt ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un ES energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Tās arī palīdzēs uzlabot ES neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā neto nulles emisiju laikmetam, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.
- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam. Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju⁷. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā, kā arī ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi. Dalībvalstis tika aicinātas savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās deficīta atsaucēs vērtības 3 % no IKP ievērošanu, kā arī ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Komisija norādīja, ka gadījumā, ja jauna enerģijas cenu spiediena dēļ būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādus dalībvalstu pasākumus turpmāk vajadzētu daudz mērķtiecīgāk vērst tieši uz neaizsargāto mājsaimniecību un uzņēmumu atbalstīšanu. Komisija ierosināja, ka fiskālajiem ieteikumiem jābūt izteiktiem skaitļos un diferencētiem un ka tie jāformulē, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem, kā ierosināts tās Paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm⁸. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.
- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem ES ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. Šo priekšlikumu galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Priekšlikumu mērķis ir nodrošināt dalībvalstīm lielāku kontroli pār savu vidēja termiņa

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

plānu izstrādi, vienlaikus ieviešot stingrāku izpildes režīmu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda saistības, ko tās uzņēmušās savos vidēja termiņa fiskālajos un strukturālajos plānos. Mērķis ir pabeigt likumdošanas darbu 2023. gadā.

- (9) Slovēnija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 28. jūlijā pieņēma lēmumu par Slovēnijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu⁹. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Slovēnija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.
- (10) Slovēnija 2023. gada 14. aprīlī iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada 26. aprīlī – savu 2023. gada stabilitātes programmu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Slovēnijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Slovēniju¹⁰ publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Slovēnija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Slovēnija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjauditājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjauditājumi. Tajā bija arī novērtēts Slovēnijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (12) Pamatojoties uz *Eurostat* validētiem datiem¹¹, Slovēnijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 4,6 % no IKP 2021. gadā līdz 3,0 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 74,5 % no IKP 2021. gada beigās līdz 69,9 % 2022. gada beigās. 2023. gada 24. maijā Komisija publicēja ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu¹². Ziņojumā bija aplūkots Slovēnijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā plānoto, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā pārsniegs 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka deficīta kritērijs nav izpildīts. Kā norādīts 2023. gada 8. marta paziņojumā¹³, Komisija nav ierosinājusi 2023. gada pavasarī sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Tomēr Komisija minējusi, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga

⁹ Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 28. jūlijs) par Slovēnijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 10612/2021; ST 10612/2021 ADD 1).

¹⁰ SWD(2023) 624 final.

¹¹ *Eurostat – Euro Indicators*, 47/2023, 21.4.2023.

¹² COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

¹³ COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu. Slovēnijai tas būtu jāņem vērā 2023. gada budžeta izpildē un 2024. gada budžeta plāna projekta sagatavošanā.

- (13) Vispārējās valdības budžeta bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas pieņemti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi ieņēmumus samazinoši pasākumi 2022. gadā bija PVN pagaidu samazināšana elektroenerģijai, gāzei, centrālajai apkurei un malkai, akcīzes nodokļa samazināšana kurināmajam, gāzei un elektroenerģijai un uz laiku samazināts CO₂ nodoklis kurināmajam; savukārt šādi izdevumus palielinoši pasākumi bija bērnu pabalsta palielināšana divus mēnešus, enerģijas pabalsts sociāli neaizsargātām personām un subsīdijas uzņēmumiem, pamatojoties uz cenām, kādas maksātas, salīdzinot ar 2021. gadu. Komisija lēš, ka šo pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā būs 1,0 % no IKP. Vispārējās valdības budžeta bilanci ir ietekmējušas arī budžeta izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzību pārvietotām personām no Ukrainas; 2022. gadā tās prognozētas 0,1 % apmērā no IKP. Tajā pašā laikā Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 4,1 % 2021. gadā līdz 1,0 % no IKP 2022. gadā.
- (14) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Slovēnijai¹⁴ 2022. gadā saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina Atveseļošanas un noturības mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas.
- (15) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja¹⁵ 2022. gadā bijusi atbalstoša, -1,2 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Ievērojot Padomes ieteikumu, Slovēnija turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, kas finansējamas no Atveseļošanas un noturības mehānisma. No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā bija 0,7 % no IKP (2021. gadā - 0,8 % no IKP). Valsts finansētajām investīcijām bijusi ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,7 procentpunktiem no IKP¹⁶. Tādējādi Slovēnija ir saglabājusi valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam bijusi ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,4 procentpunktiem no IKP. Šī ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko rada fiskālās politikas pasākumi ar mērķi mazināt enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (papildu neto budžeta izmaksas 1,0 % apmērā no IKP), kā arī izmaksas (0,1 % apmērā no IKP), kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas. Tādējādi Slovēnija ir pietiekami kontrolējusi valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.
- (16) Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu ir optimistisks un par periodu pēc tam - reālistisks. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 1,8 % un 2024. gadā - par 2,5 %.

¹⁴ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 116. lpp.).

¹⁵ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

¹⁶ Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bijusi ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,2 procentpunktiem no IKP.

Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts mazāks reālā IKP pieaugums 2023. gadā (1,2 %) un 2024. gadā (2,2 %), kam par iemeslu galvenokārt ir mazāka neto eksporta pieauguma ietekme.

- (17) Valdība 2023. gada stabilitātes programmā paredz, ka vispārējās valdības budžeta deficīta attiecība 2023. gadā palielināsies līdz 4,1 % no IKP. Šis palielinājums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo lielākas publiskās investīcijas saistībā ar iepriekšējās daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam apguves perioda beigām un lielās subsīdijas. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 69,9 % 2022. gada beigās līdz 68,9 % 2023. gada beigās. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 3,7 % no IKP. Tas ir mazāks nekā stabilitātes programmas deficīta prognozē galvenokārt saistībā ar mazākām publiskajām investīcijām ierobežotās apguves spējas dēļ, kā arī tādēļ, ka mazākā apjomā tiks apgūtas ar enerģiju saistītās subsīdijas / pasākumi, kas pieņemti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP: 69,1 % 2023. gada beigās.
- (18) Paredzams, ka 2023. gadā valsts bilanci arvien ietekmēs fiskālie pasākumi, kas pieņemti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie ietver pasākumus, kas pagarināti pēc 2022. gada (t. i., PVN pagaidu samazināšana elektroenerģijai, gāzei, centrālajai apkurei un malkai, akcīzes nodokļa samazināšana kurināmajam, gāzei un elektroenerģijai un uz laiku samazināts CO₂ nodoklis kurināmajam) un jaunus pasākumus, piemēram, jaunu un lielāku subsīdiju shēmu uzņēmumiem, pamatojoties uz cenām, kādas maksātas, salīdzinot ar 2021. gadu, un kompensācijas elektroenerģijas un dabasgāzes izplatītājiem, kas piegādā elektroenerģiju un dabasgāzi patērētājiem (piemēram, mājsaimniecībām vai MVU), kuru elektroenerģijas un dabasgāzes cenām piemēro valdības noteiktās maksimālās cenas. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka šo atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadā būs 0,9 % no IKP¹⁷. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem, un daudzos no tiem nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas patēriņu un palielināt energoefektivitāti. Tāpēc Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķorientēto atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību fiskālajam ieteikumam 2023. gadā, būs 0,1 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,6 % no IKP 2022. gadā). Visbeidzot, paredzams, ka 2023. gada valsts bilanci uzlabos Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniskā atcelšana 1,0 % apmērā no IKP.
- (19) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica¹⁸ Slovēnijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai¹⁹, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Slovēnijai

¹⁷ Šis rādītājs atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹⁸ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Slovēnijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 197. lpp.).

¹⁹ Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Slovēnijas potenciālās izlaides vidēja termiņa pieauguma aplēse, kuru izmanto fiskālās nostājas noteikšanai, ir 10,1 % nominālā izteiksmē (10 gadu vidējais rādītājs).

tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Slovēnijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus.

- (20) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā būs ekspansīva (-1,2 % no IKP) augstas inflācijas kontekstā. Fiskālā nostāja 2022. gadā būs bijusi ekspansīva (-1,2 % no IKP). Plānots, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,3 % no IKP. Tas ietver mērķorientēto atbalsta pasākumu izmaksu samazinājumu par 0,5 % no IKP mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kurus visvairāk ietekmē enerģijas cenu pieaugums. Tādējādi valsts finansēto neto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvā ietekme neizriet no mērķorientētā atbalsta mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kurus visvairāk ietekmē enerģijas cenu pieaugums, un cilvēkiem, kas bēg no Ukrainas. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) ekspansīvo pieaugumu nosaka lielākas subsīdijas un publiskā sektora algu izdevumu pieaugums. Kopumā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu prognozētais pieaugums neatbilst Padomes ieteikumam. No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniedza 1,6 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP²⁰. Tāpēc Slovēnija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus ES fondus, un tiek prognozēts, ka tā saglabās valsts finansētās investīcijas. Tiek plānotas publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā un enerģētiskajā drošībā, piemēram, dzelzceļa infrastruktūrā, plūdu novēršanā, veselības aprūpē, pētniecībā un inovācijā, ko finansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem ES fondiem.
- (21) Stabilitātes programmā tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2024. gadā samazināsies līdz 2,8 % no IKP. Šāds samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo mazākas subsīdijas pēc tam, kad tika atcelti pasākumi, kas pieņemti enerģijas cenu pieauguma ekonomiskās ietekmes mazināšanai, un mazākas publiskās investīcijas saistībā ar iepriekšējās daudzgadu finanšu shēmas apguves perioda beigām 2023. gadā. Programmā paredzēts, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās samazināsies līdz 66,5 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 2,9 % no IKP. Tas ir lielāks nekā programmas deficīta prognozē galvenokārt saistībā ar darbinieku atalgojuma un sociālo pabalstu palielinājumu. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP: 66,6 % 2024. gada beigās.
- (22) Stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt visus enerģētikas atbalsta pasākumus. Arī Komisija pieņem, ka 2024. gadā enerģētikas atbalsta pasākumi tiks pilnībā izbeigti. Tas ir atkarīgs no pieņēmuma, ka enerģijas cenas atkal nepalielināsies.

²⁰ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs neitrāla ietekme, kas atbilst 0,0 procentpunktiem no IKP.

- (23) Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 aicina ik gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci, lai sasniegtu vidēja termiņa mērķi, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP²¹. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus²² un nepieciešamību samazināt deficītu zem atsaucēs vērtības 3 % no IKP, 2024. gadā būtu lietderīgi uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,5 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu, valsts finansēto neto primāro izdevumu pieaugumam²³ 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 5,5 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 0,9 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāatceļ, ņemot vērā enerģijas tirgus attīstību un sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem, un ar tiem saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu. Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, tas nodrošinātu neto primāro izdevumu pieaugumu zem ieteicamā maksimālā pieauguma tempa 2024. gadā. Turklāt saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valsts finansēto neto primāro kārtējo izdevumu pieaugums 2023. gadā neatbilst Padomes ieteikumam. Ja tas apstiprināsies, būtu lietderīgi 2024. gadā samazināt neto primāro izdevumu pieaugumu.
- (24) Pieņemot, ka politika nemainīsies, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valsts finansētie neto primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 3,0 %, kas ir zem ieteiktā pieauguma tempa.
- (25) Programmā plānots, ka publiskās investīcijas samazināsies no 6,4 % no IKP 2023. gadā līdz 5,5 % no IKP 2024. gadā. Zemāks investīciju līmenis atspoguļo mazākas valsts finansētās investīcijas un mazākas kopējās investīcijas, ko finansē ES, bet lielākas investīcijas, ko finansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma. Programma attiecas uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts veicināt fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tās ietver investīcijas dzelzceļa infrastruktūrā, veselības aprūpē, pētniecībā un inovācijā un zaļās un digitālās pārkārtošanās elementos, kas arī ietilpst Atveseļošanas un noturības plānā.
- (26) Stabilitātes programmā ir ieskicēta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Programmā tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, sasniedzot 2,2 % no IKP 2025. gadā un 1,3 % līdz 2026. gadam. Tādējādi tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saglabāsies zem 3 % no IKP no 2024. gada līdz programmas darbības beigām. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 66,5 % 2024. gada beigās līdz 63,5 % 2026. gada beigās.
- (27) Paredzams, ka veselības aprūpes izdevumi laikposmā no 2019. līdz 2070. gadam palielināsies par 1,5 procentpunktiem no IKP, un ilgtermiņa aprūpes izmaksas līdz 2055. gadam divkāršosies. Slovēnija vidējā termiņā un ilgtermiņā saskaras ar augstiem fiskālās ilgtspējas riskiem, ko rada ar sabiedrības novecošanu saistītie izdevumi. Pēdējos gados valsts ir sākusi visaptverošas reformas veselības aprūpes un ilgtermiņa

²¹ Sk. Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantu, kurā paredzēta prasība veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP dalībvalstīm, kuru valsts parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurām ir izteiktāks parāda atmaksājamības risks.

²² Saskaņā ar Komisijas aplēsēm Slovēnijai būtu jāpalielina strukturālās primārās bilances īpatsvara pieaugums attiecībā pret IKP vidēji par 0,45 procentpunktiem gadā, lai vidējā termiņā panāktu ticamu parāda samazinājumu vai nodrošinātu, ka valsts parāds vidējā termiņā tiek uzturēts piesardzīgā līmenī. Šīs aplēses pamatā bija Komisijas 2022. gada rudens prognoze. Šīs aplēses izejas punkts bija prognozes par valdības budžeta deficītu un parādu 2024. gadā, kurās tika pieņemts, ka 2024. gadā tiks atcelti enerģētikas atbalsta pasākumi.

²³ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus, kā arī cikliskā bezdarba izdevumus.

aprūpes jomā. Tomēr ilgtermiņa aprūpes reformas īstenošana ir aizkavējusies, un tās finansēšana vidējā termiņā un ilgtermiņā joprojām nav nodrošināta. Veselības aprūpes reformas plānošana arī liecina, ka tā tiks īstenota vairākos posmos ar uzsvāru uz kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību un sociālo tiesību un iekļaušanas uzlabošanu. Lai gan tas radīs papildu slogu publiskajām finansēm, Slovēnijai būs ļoti svarīgi ierosināt tādu pasākumu kopumu, ar kuriem tiek izveidota stabila ieņēmumu bāze, kas neapdraud fiskālo bilanci vidējā termiņā un ilgtermiņā.

- (28) Ar 2022. gada decembra grozījumiem Likumā par iedzīvotāju ienākuma nodokli tika atcelta lielākā daļa iepriekšējo 2022. gada martā apstiprināto izmaiņu, kuru mērķis bija samazināt darbaspēka nodokļus un kuras līdz 2025. gadam būtu radījušas negatīvu ietekmi uz budžetu līdz 1,3 % apmērā no IKP. Salīdzinot ar ES agregēto rādītāju, Slovēnijas nodokļu ieņēmumu daļa no IKP ir nedaudz mazāka un netiek pietiekami izmantoti daži salīdzinoši izaugsmi veicinoši nodokļi. Slovēnija lielā mērā balstās uz darbaspēka nodokļiem: darbaspēka nodokļu īpatsvars kopējos nodokļu ieņēmumos ir virs ES agregētā rādītāja. Periodiskie nekustamā īpašuma nodokļi Slovēnijā ir salīdzinoši zemi (0,5 % no IKP salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 1,1 % no IKP). Izaugsmi veicinošu vides nodokļu reforma var sekmēt fiskālo konsolidāciju un ilgtspējīgu izaugsmi ilgtermiņā. Šāda nodokļu reforma varētu veicināt nodokļu sloga novirzīšanu no darbaspēka, palielinot periodisko nekustamā īpašuma nodokļu īpatsvaru, un atbalstīt darbvietu radīšanu neto nulles emisiju laikmeta industrijā un citās nozarēs ar augstu pievienoto vērtību. Zemāki darbaspēka nodokļi arī stimulētu darbaspēka piedāvājumu, kas ietvertu arī kvalificētus darba ņēmējus un ārvalstu darba ņēmējus.
- (29) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Slovēnijas atveseļošanas un noturības plāns tiek īstenots, tomēr pieaug kavēšanās risks. Slovēnija iesniedza vienu maksājuma pieprasījumu, kas atbilst plāna divpadsmit atskaites punktiem un mērķrādītājiem un pēc kura kopā tika izmaksāti aptuveni 49,6 miljoni EUR. Lai straujāk virzītos uz priekšu ANP īstenošanā pašreizējā sarežģītajā situācijā, Slovēnijai ir jāstiprina pārvaldības struktūra un administratīvās spējas, kā arī jānodrošina, ka nepieciešamie lēmumi tiek pieņemti bez kavēšanās. Tas jo īpaši attiecas uz strukturālajām reformām veselības aprūpes, ilgtermiņa aprūpes, pensiju un nodokļu jomā. ANP papildinājumā ar papildu *REPowerEU* nodaļu būtu jānosaka reālistisks atlikušo maksājumu pieprasījumu grafiks, un tas būtu jāiesniedz ātri, lai izvairītos no turpmākas kavēšanās vai pārtraukumiem plāna īstenošanā. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt vēl papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Slovēnijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.
- (30) Komisija visus Slovēnijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai, kā arī līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Slovēnijā.

- (31) Pirms Krievijas iebrukuma Ukrainā Slovēnija dabasgāzes piegādes ziņā faktiski bija atkarīga no Krievijas kā vienīgās piegādātājas. Tomēr no 2023. gada Slovēnija spēja nodrošināt aptuveni trešdaļu no dabasgāzes piegādes ar importu no Alžīrijas. Gāzei Slovēnijas energoresursu struktūrā joprojām ir liela nozīme (12 %), un tā ir būtisks enerģijas avots rūpniecībā, kā arī nodrošina elastību enerģētikas nozarei. Tāpēc būtu jāpateicās rūpniecības un enerģētikas nozares dekarbonizācija, ātrāk ieviešot atjaunīgos energoresursus un energoefektivitātes pasākumus. Savā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā Slovēnija ir noteikusi 27 % mērķrādītāju kā tās devumu ES 2030. gada atjaunīgās enerģijas mērķrādītāja sasniegšanā. Tas ir ievērojami mazāks par atjaunīgās enerģijas īpatsvaru 37 % apmērā 2030. gadā atbilstīgi Regulas (ES) 2018/1999²⁴ II pielikumam. Slovēnija tai 2021. gadam noteikto mērķi par atjaunīgās enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā (25 %) sasniedza, izmantojot ES pārrobežu sadarbības mehānismu saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001²⁵ (veicot statistiskus pārvedumus). Atļauju piešķiršanas procedūras tīkla mēroga atjaunīgās enerģijas iekārtām joprojām ir problemātiskas, galvenokārt sarežģīto un ilgstošo vides procedūru dēļ, jo īpaši vēja enerģijas iekārtām, attiecībā uz kurām procedūras var ilgt līdz pat vairākiem gadiem. Atjauninātajā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā Slovēnijai būs būtiski jāstiprina atjaunīgās enerģijas mērķrādītājs, lai paketē “Gatavi mērķrādītājam 55 %” un *REPowerEU* plānā atspoguļotu vērienīgākus ES klimata un enerģētikas mērķrādītājus. Slovēnijas dabasgāzes patēriņš laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam ir samazinājies par 14 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos 5 gados, kas ir nedaudz zem 15 % samazināšanas mērķrādītāja. Slovēnija varētu palielināt centienus īslaicīgi samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam²⁶.
- (32) Slovēnijas atveseļošanas un noturības plāns jau ietver būtiskas reformas un investīcijas, kuru mērķis ir: i) palielināt atjaunīgo energoresursu īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā; ii) veicināt atjaunīgo energoresursu ražotņu piekļuvi elektrotīklam un integrāciju tajā; iii) uzlabot publisko ēku energoefektivitāti un renovāciju; iv) nodrošināt alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu. Lai gan atveseļošanas un noturības plānā paredzētie pasākumi ir svarīgs solis diversifikācijas virzienā, kas ļautu atteikties no fosilā kurināmā izmantošanas, varētu darīt vairāk, lai paātrinātu atjaunīgo energoresursu izmantošanu visās nozarēs. Tas varētu ietvert prioritāro zonu noteikšanu atjaunīgās enerģijas iekārtām, atļauju piešķiršanas procedūru turpmāku vienkāršošanu un saīsināšanu, tīkla nostiprināšanu un vispārējās tīkla pārvaldības uzlabošanu (lai varētu pieslēgt vairāk atjaunīgās enerģijas iekārtu, jo īpaši zema un vidēja sprieguma tīklā). Turpmāka koncentrēšanās uz bezemisiju transportu un infrastruktūru vēl vairāk palīdzētu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un atkarību no fosilā kurināmā.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

²⁶ Padomes Regula (ES) 2022/1369 un Padomes Regula (ES) 2023/706.

- (33) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tai skaitā neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un apmācības sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, šiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. Zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) mācīšanas stiprināšana varētu palielināt izglītības sistēmas spēju sekmīgi nodrošināt izglītojamajiem prasmes zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai. 2022. gadā Slovēnijā tika ziņots par darbaspēka trūkumu 66 profesijās, kurās zaļās pārkārtošanās īstenošanai bija vajadzīgas īpašas prasmes vai zināšanas. Brīvo darbvieta rādītājs palielinājās tādās svarīgās nozarēs kā būvniecība (no 3,5 % 2015. gadā līdz 7,0 % 2022. gadā) un apstrādes rūpniecība (no 1,2 % 2015. gadā līdz 2,6 % 2022. gadā), un abas šīs nozares 2022. gadā pārsniedza ES vidējo rādītāju, proti, attiecīgi 4,0 % un 2,3 %.
- (34) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums²⁷ ir atspoguļots 1. ieteikumā.
- (35) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam; iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirkjspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot sekundāro ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērst prasmju trūkumu; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs, orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. 1., 2., un 3. ieteikuma īstenošana Slovēnijai palīdzēs īstenot pirmo, otro un trešo eurozonai adresēto ieteikumu,

AR ŠO IESAKA Slovēnijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Līdz 2023. gada beigām pakāpeniski izbeigt spēkā esošos enerģētikas atbalsta pasākumus, izmantojot ar tiem saistītos ietaupījumus, lai samazinātu vispārējās valdības budžeta deficītu. Ja enerģijas cenas atkal palielinās un tādēļ ir vajadzīgi atbalsta pasākumi, nodrošināt, ka tie ir vērsti uz neaizsargāto majsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli ilgtspējīgi un ka tiek saglabāti stimuli taupīt enerģiju.

Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 5,5 %.

²⁷ Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam un 9. panta 2. punktam.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt ANM un citu ES fondu dotāciju efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa pakāpeniskas un ilgtspējīgas fiskālās konsolidācijas stratēģiju apvienojumā ar investīcijām un reformām, kas veicina ilgtspējīgāku izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Nodrošināt veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes sistēmas fiskālo ilgtspēju ilgtermiņā. Līdzsvarot nodokļu ieņēmumus, lai nodrošinātu izaugsmei labvēlīgākus un ilgtspējīgākus resursus.

2. Nodrošināt efektīvu pārvaldības struktūru un stiprināt administratīvo spēju, lai varētu ātri un konsekventi īstenot atveseļošanas un noturības plānu. Ātri pabeigt *REPowerEU* nodaļu, lai ātri sāktu tās īstenošanu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu, nodrošinot ciešu papildināmību un sinerģiju ar atveseļošanas un noturības plānu.
3. Turpināt centienus dažādot gāzes importu un samazināt vispārējo atkarību no fosilā kurināmā, paātrinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, jo īpaši vēl vairāk vienkāršojot un saīsinot atļauju piešķiršanas procedūras un stiprinot elektrotīklu, kā arī uzlabojot tā pārvaldību, arī ar digitalizācijas palīdzību. Palielināt energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, jo īpaši ēku sektorā, veicināt transporta nozares elektrifikāciju un pastiprināt politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās īstenošanai vajadzīgās prasmes.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*